

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1— Din.

Nekaj iz župnijske kronike 1935.

V noči, ko se je poslavljalo leto 1935 in je nastopalo leto 1936, so za nekaj ur zasijale na nebu zvezde. Kot da bi želelo nebo nam vsem lepega, zvezdnatega spomina na preteklo leto in sinjih dni v letu 1936 . . .

Le nekatere stvari pogledimo iz leta 1935 v številkah:

Rodilo se je v domači župniji 117 otrok in sicer 64 dečkov in 53 deklic. Od teh je bilo nezakonskih 9. Po poročilih se je rodilo še v bolnici 8 otrok in tako znaša s temi vred število vseh rojstev 125. — Župnija ima čez 5000 ljudi. Berite na drugem mestu, koliko rojstev je bilo v Janjevem, kjer je 2000 ljudi manj. Tamošnji dušni pastir je na številko rojstev ponosen, tržiški župnik pa prosi vse starše, da vprašajo sami sebe, če so morda kaj krivi, da številka rojstev ni večja. Številka rojstev naj našim staršem vsako leto glasno govori ne samo o pravičah, ampak tudi o dolžnostih zakona!

Umrlo je v domači župniji 75 oseb, pokopanih pa je bilo na našem pokopališču 76 mrličev. Moških smo pokopali 36, žensk pa 40. Otrok pod šestim letom je umrlo 21, nad sedemdeset let starih je bilo pokopanih 19. Najstarejši mrlič je v življenju dopolnil 88 let, 2 meseca in 2 dni. — Število umrlih je bilo kar visoko. Smrt ne izbira, a pobira!

Porok je bilo v domači župniji 38, oklicev pa 51. — Bog daj vsem srečo!

Sv. obhajil je bilo razdeljenih 70.211. — Lepa je ta številka. Mnogi so v njej večkrat šteti, nekateri nikdar. Za vse je miza Gospodova pogrnjena!

Za misljone smo nabrali v misijonskem tednu, pri cerkvenih nabirkah in z darovi posameznikov toliko, da je bilo izročeno Družbi za širjenje vere Din 2.550 in ravno toliko Apostolstvu sv. Cirila in Metoda. Poleg tega je bilo nabranega za bengalski misijon v nabiralnik pred sv. Andrejem Din 556.— in v konsumu Din 104.75, skupaj

Din 660.75. Mnogi so še tudi sami podpirali razne misijonske zadeve. — Prav je, da na misijone ne pozabljamo!

Versko življenje se je gibalo v senci evharističnega kongresa, za katerega so župljani mnogo darovali v denarju in so s številno udeležbo tudi umevali njegov pomen. — Sadovi in milosti kongresa naj med nami ne ugasnejo!

Župna cerkev se že od junija pripravlja na svojo stoletnico posvetitve, ki jo bomo slovesno obhajali letos v juniju. Čiščenje in popravila v letu 1935 so stala Din 55.794.50. Precej so farani k tem izdatkom že prispevali in mnogi pripravljajo cerkvi še lepe nove predmete. — Ali bi ne bilo umestno, da župni cerkvi do jubilejnih slovesnosti poravnamo vse še nekrte izdatke? Dobro voljo so mnogi že zadnji čas pokazali. Ne odnehajmo!

Mohorjeva družba je imela v l. 1935 v naši župniji 425 udov. Lepo število. Leta 1913, t. j. pred 25 leti, je bilo n. pr. v Trziču le 279 Mohorjanov. — Nazadovati ne smemo! Par let je že res težko ohraniti številko 425, a uvidevnost za dobro čtivo, milosti in sv. maše družbe, pa tudi ponos naših katoliških slovenskih družin, bo znal število naročnikov v Trziču ohraniti!

Dobrodelnost je cvetela. Sirotišče in zavetišče na Skali je bilo celo leto napolnjeno, otroci zdravi, starši zadovoljni in hvaležni. Čez 115 jih sede vsako opoldne v sirotišču za mizo. Brez številnih dobrotnikov bi tega Vincencijeva konferenca ne zmogla. Ne bom pisal posameznih imen dobrotnikov, da se bodo ta imena še lepše svetila v knjigi božji! Lepa zahvala naj bo priporočilo za naprej! Vincencijeva in Elizabetna konferenca tudi nista pozabili revežev po hišah in številni siromaki so pogosto trkali na vrata župnega urada. Hvala Bogu, mnogo je bilo storjenega in popolnoma pač tudi v bodoče ne bodo odnehali reveži — naj ne odnehajo tudi dobrotniki!

Zvezde božje milosti naj obsevajo naša prizadevanja tudi v letu 1936!

Kdo je pravi katoličan?

II. Tisti, ki zna moliti.

Kaj se pa pravi pravzaprav moliti? Nekateri mislijo, da moli samo tisti, ki bere iz debelih molitvenikov. Drugi menijo, da obstoja molitev v dolgem klečanju v cerkvi ali doma in v šepetanju očenašev ali rožnih vencev. Je vse to lahko molitev, če je izvršeno s srcem, a po zunanosti ne smemo še ceniti molitve. Molitev je nekaj globokega, lepega, osebnega. Molitev je pobožno povzdigovanje duha k Bogu. Tako pravi katekizem. In to pomeni, da tisti lepo moli, ki s svojo dušo in iz svoje duše, ki jo je Bog ustvaril, z Bogom pogovor ima. Čisto otroško in zaupno. O vsem, kar človeka zadene. Podobno mora govoriti človek z Bogom, kot govori otrok s starši o svojem veselju in žalosti, o svoji nesreči in uspehu, o svojih načrtih in željah.

Za tak pogovor ne rabimo nobene tiskane besede. Bolj bo naš pogovor prisrčen, če privre iz našega lastnega srca. Tiskana beseda nam bodi le v pomoč. Zlasti naj nam pa daje podlago za lastna razmišljanja in lastne pogovore z Bogom.

Koliko okrepčila in tolažbe nam prinaša zaupna molitev. Prijatelj, poizkusi! Ne izgovarjaj se, da nimaš časa. Pogovarjaš se pač najlepše z Bogom v tihem zbranosti, a tudi med potjo, med delom, se s svojimi mislimi lahko k Bogu obrneš. Koliko drugih pogovorov imamo med stanovskim delom, posvetimo še tu in tam nekaj časa pogovoru z Bogom! Pred vsako molitvijo se pa kratko zberimo. Velik je namreč Gospod, s katerim se mi, njegove stvari, pogovarjamo.

Kdaj naj molimo? Otroci, ki s svojimi starši noče govoriti, je pač nevhvaležen in krut otrok. Kakor se spodobi, da otrok svoje starše pozdravi zjutraj pri prvem srečanju in zvečer predno gre k počitku, pa še večkrat čez dan naj jih s spoštovanjem upošteva, tako se moramo tudi nebeškega Očeta spomniti vsaj zjutraj, zvečer, ko zvonijo avemarije trikrat na dan, pred jedjo in po jedi, pa še večkrat v skušnjavah, pri delu in trpljenju.

Blagoslovljeni bodo dnevi, ki bodo prepleteni z molitvijo in v molitvenih pogovorih bomo znali vse darovati Bogu, ki obrača vse k dobremu.

Vzemi kelih ponižanja in ga izpij in vsako jutranje in vsako večerno solnce bo zrla na Boga vdano življenje.

Zakrajšek Viktor:

Svatba.

Pod oknom mi že celi dan svira znana južnaška ciganska godba. Pri sosedu je svatba; 19 letni mladenič je vzel nevesto, ki je stara komaj 14 let in pol. Danes zjutraj je bila v cerkvi slovesna poroka. Ker vlada tu, hvala Bogu, lepa navada, da duhovnika ne vabijo na svatbo, sedim doma in vam opisujem tukajšnje ženitovanjske običaje. Mnogo so drugačni kot pri nas, zakaj večstoletna turška oblast je tudi raznim običajem vtisnila svoj pečat. Ker je ravno predpust, naj jih vam malo opišem. Kar enega svata sem poklical, pa mi je povedal vse, kar še nisem vedel, malo pa tudi skozi okno pogledam.

Pri vsaki poroki je tu v navadi, da gredo „v goste“ in to ne samo enkrat, ampak najmanj desetkrat. Da prav razumete: za eno poroko desetkrat! Kar naštel bom in malo opisal.

Pot do poroke je dolga. Najprej dajo nevestini starši „besedo“ (lakrdiju) ženinovim staršem, da mu bodo dali deklico. Ženin in nevesta pri tem nimata mnogo govoriti, pa tudi ne moreta, ker sta stara komaj 12 do 16 let; posebno deklice so s štirinajstim letom že vse zaročene. Po dani besedi se javijo v hiši neveste odposlanci ženinovega očeta in službeno zaprosijo za nevesto (govordžije). Nevestin oče se jim zahvali in vzame prošnjo na znanje. V obeh hišah pridejo bližnji sorodniki „v goste“ — kjer se seveda pije. Čez 14 dni se zopet zberejo gosti na „razgovor“ — ženin, oziroma pravilneje njegov oče, dobi službeni odgovor — zaroka je končana. Veselje zavladava v obeh hišah, samo zaročenca se morata pred gosti skrivati vsak v svoji hiši. Od tega dne pa do poroke se ne vidita — morda kradoma — in ko pridejo na zapisnik, se nevesta srmežljivo zakriva pred njim in pred — duhovnikom.

Po končani zaroki gredo drugo nedeljo ženinovi starši z drugimi sorodniki „v goste“ na nevestin dom — a brez ženina in tudi nevesta se jim umakne iz hiše. Naslednjo nedeljo vrnejo obisk nevestini starši s svojimi sorodniki. Medsebojno se roditelji sedaj imenujejo „prijatelji“.

Zaročenca čakata poroke toliko časa, da je vsaj eden goden za ženitev. Pred par dnevi n. pr. sta se zaročila dva otroka, katerih še nobeden ni dopolnil 14 let. Čakala bosta vsaj še tri leta, a zaroka se ne bo razdrila. Od stotih se morda razdere ena, a to pravijo, da je velika sramota. Pa bi bila

večkrat lažja ta sramota za starše, kot pa poznejši križ za mlada zakonca...

Ko določijo dan poroke, gredo v župnišče na „zapisnik“. Nevesta seveda v spremstvu matere. Pridejo in odidejo vsak po svojem potu. Ko so oklici, pripravlja ženin „balo“: nevesto mora od nog do glave obleči in tudi s cekini nakriti. Tri dni pred poroko gredo v obe hiši sosedje „na prstenje“. Ženin pošlje nevesti prstan, obleko in drugo „balo“; seveda ostane sam doma in „časti“ svoje goste.

Na predvečer poroke so zopet gostje v obeh hišah. Tudi godci že pridejo in svirajo pred ženinovo hišo, a veseli svatje se razvrste v „kolo“.

Drugo jutro prideta ženin in nevesta vsak od svoje strani v cerkev. Po opravljeni sv. spovedi je poroka in po poroki sv. maša. To se izvrši vse po cerkvenih predpisih. Po sv. maši pa ženin odide s svojim tovarišem. Pred cerkvijo ga čakajo godci in ga z veselimi poskočnicami odvedejo domov. Dogodilo se mi je celo, da je bolj siromašen ženin odšel iz cerkve od poroke naravnost k — brivcu.

Nevesta pa ostane v cerkvi in pride polahko v zakristijo, da poljubi duhovniku roko in mu pokloni neke vrste robec (tira) — okusno domače ročno delo. Nato odide s svojo spremeljevalko (teto) na svoj dom. Gre prav počasi, ne pogleda nikamor in „šteje korake“. — Ko je moja sestra prvič videla tako nevesto, me je vprašala, če je slepa. — Ko pride domov, so že zbrani gostje, ki so prišli „čestitat“. Vsem po redu mora poljubiti roke in ko pride kak nov gost, mora zopet njemu poljubiti roke in nato zopet vsem po redu in to se ponavlja celo predpoldne.

Ženin pa najprej zapleše s tovariši pred svojo hišo „kolo“. Tudi k njemu prihajajo gosti in veselje traja do popoldne. Sedaj šele gredo vsi gosti, razen ženina, na nevestin dom. Tam so lepo sprejeti in pogoščeni, nakar nevestini starši odvedejo nevesto do praga, kjer jo izroče ženinovim staršem z lepim priporočilom. Veseli se svatje vračajo nazaj in odvedejo „mlado“ v novo hišo — ženin pa se mora tedaj skriti. Mlado gosposdinjo, ki pa bo morala v hiši molčati, sprejme najprej ženinova mati, ki sedi na stolu in jo svatje trikrat vzdignejo do stropa, nakar ji nevesta poljubi roko. Mladi dečko iz sorodstva sezuje nevesti en čevelj, v katerem je prinesla s seboj dar za njega — nekaj denarja. Vsem gostom mora potem po vrsti poljubiti roko, a oni ji dajejo male da-

rove. Malo pozneje pride iz hiše in se uvrsti v kolo, v katerega so se med tem svati uvrstili. Šele sedaj pride s tovarišem ženin, ki se tudi uvrsti v kolo poleg svoje matere in žene. A ta se mora kmalu vrniti v sobo, kjer mora mirno sedeti in čakati konca ter vsakemu, ki pride, poljubiti roko.

Proti polnoči se svatje razidejo, a konca še ni. Zopet pridejo nekateri drugi dan na „dzelif“ — mladi ženi odrežejo pri ušesih malo lase, katerih nikdar več ne vplete v kite, ampak ji vedno vise po licu v znak, da je žena. Zvečer pa gresta mlada poročenca prvič skupaj v goste na njen dom. Drugi dan vrne obisk nevestina mati z drugimi ženami, da „vidijo mlado“. Jedilni list se prenaredi: mesto „rakije“ pride črna kava.

Tri dni pozneje gre pa mlada žena na svoj dom za nekaj dni „v goste“, in šele, ko se vrne, je ženitovanje končano.

Za nas so vsi ti običaji čudni, a za Janjevo so razumljivi. Družine so kljub čudnemu potu, po katerem ženin in nevesta stopita v zakon, srečne in blagoslovljene. Kljub mnogim tujim vplivom vlada v družinah še pravi krščanski duh. V krstni knjigi sem zaključil lansko leto s številko 155 (fara ima nekaj nad 3000 prebivalcev). Med temi številkami pa ni pri nobeni naznačeno „nezakonski“. — Marsikatero težko uro doživim na tej veliki fari, kjer popolnoma sam župnikujem, a na to veliko številko v krstni knjigi sem pa vsekakor ponosen.

Sicer vam danes nisem nič vzpodbudnega napisal, kot je vedel povedati o meni tržiški dopisnik „Slovenca“, pa mislim, da mi boste oprostili, ker je to napisano za predpust.

To in ono.

Knjiga o Tržiču bo izšla letos ob jubilejnih slovesnostih naše župne cerkve. Kaže, da bo zelo izčrpna, stvarna in zanimiva. Če ima kdo kake posebne želje, da bi bil naveden kakšen cerkveni dobrotnik iz njegovega sorodstva, naj se še te dni oglasi v župni pisarni. Da ne bo pozneje kakšne zamere ali neljube opombe!

Mnogo pritožb je bilo letos ob cerkvenih računih radi klopi, ki jih zasedajo neupravičeni. Šele pri evangeliju izgubi lastnik klopi pravico do sedeža pri sv. maši, ki jo je zamudil. Tedaj naj drugi zasedejo njegov prostor. Otroci odslej ne hodijo pri nobeni nedeljski sv. maši v klopi. Na en sedež naj hodi iz vsake družine le po eden!

Iz rimskokatoliške vere sta izstopila:
 1. Padar Hermina, roj. v Trstu 21. 5. 1915 in pristojna v Trzič, po lastnem sporočilu, ki ga je prejelo srezko načelstvo v Kranju 11. 8. 1935. 2. Stenovc Franc, rojen v Trziču 1. 1. 1907, po njegovem sporočilu, ki ga je prejelo srezko načelstvo v Kranju 19. 12. 1935.

Do Svečnice naj poravnajo članice bratovščine Marije vnebovzete članarino!

Namesto venca na krsto svojega uslužbenca Luka Jereba je darovala usnjarska in čevljarska zadruga „Runo“ Vincencijevi konferenci Din 100.—. Bog povrni!

dobe za izpolnjenje velikonočne dolžnosti. Pri nas je mogoče tudi sv. zakramente ob pustni tridnevnici obrniti v ta namen.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 2., vesoljna odveza 2.

Dekliška Marijina družba: shod 9., skupno sv. obhajilo 23., dekliški večeri 4. in 18.

Marijina družba za žene: shod 16., skupno sv. obhajilo 9.

Marijina vrtca: shodi po oznanilu.

Mesečna šolska sv. spoved: meščanska šola 1., dečki osnovne šole 15., deklice osnovne šole 22.

Mladinska pobožnost: 16. popoldne, ko je nagovor za otroke in otroško ljudsko petje pri popoldanski pobožnosti.

Oznanila za februar.

2. IV. nedelja po Razglašenju Gospodovem, prva nedelja v mesecu in Svečnica. Zjutraj pri šesti sv. maši je mesečno skupno sv. obhajilo mož in fantov. Službe božje so ob navadnih urah. Slovesen blagoslov sveč se vrši ob 3/4 10.

3. Sv. Blaž. Ob šestih je orglana sv. maša. Blagoslov sv. Blaža se bo delil zjutraj pred šesto sv. mašo in od pol sedme ure dalje. Verniki naj pokleknejo kar po cerkvi ob klopeh.

7. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župni cerkvi *skupna molitev svete ure* od osme do devete ure zvečer.

9. I. predp. nedelja. Vse v navadnem redu.

16. II. predpepelnična nedelja in slovesen obletni spomin kronanja papeža Pija XI. Službe božje so v navadnem redu. Ob desetih je slovesna petja sv. maša z leviti; po sv. maši se zapoje zahvalna pesem in papeška himna. Molitev za sv. Očeta bodi ta dan naša častna dolžnost!

23. III. predpepelnična nedelja, pustna nedelja in pričetek 40 urne pobožnosti. Po pridigi pred šesto sv. mašo bo blagoslov z Najsvetejšim, ki ostane izpostavljeno do šeste ure zvečer. V ponedeljek bo Najsvetejše izpostavljeno od šeste zjutraj do šeste zvečer, v torek pa od 6. zjutraj do končane popoldanske pobožnosti. Kdor prejme sv. zakramente in moli v papežev namen, dobi popolne odpustke; nepopolne odpustke pa nudi tudi vsak obisk Najsvetejšega, združen z molitvijo in kesanjem. *Vsak dan tridnevnice bo popoldne ob treh pridiga in litanije*, v torek bodo za sklep slovesne pete litanije Srca Jezusovega in zahvalna pesem.

Ure čiščenja naj bodo ob tridnevnicah razdeljene: V nedeljo 11—12 bližnji sosedje, 12—1 čč. šolske sestre, 1—2 dekliška Marijina družba, 2—3 ženska Marijina družba, 4—5 tretji red, 5—6 možje in mladeniči. V ponedeljek in torek je red isti kot v nedeljo, le po 11. uri dopoldne naj pridejo tisti otroci, ki so tedaj prosti šolskega pouka.

Sv. maše bodo te dni ob 6., 8. in 10. uri.

25. Pustni torek in sv. Matija. Zvečer ob 11. uri bo opomnil veliki zvon na postni čas.

26. Pepelnica. Strogi post. Ob 3/4 6 bo slovesen blagoslov pepela in nato pepeljenje, ki se vrši tudi še po šesti sv. maši, katera je orglana. Ta dan je pričetek

Župnijska kronika za december 1935.

Decembra v naši župniji rojenih: 11.

Decembra v naši župniji poročeni:

1. Golmajer Janez, hišni posestnik in delavec pri „Peko“, Trzič, Ljubljanska cesta 12 in Poklukar Rozalija, zasebnica, Pristava 25, župnija Križe, poročena 29. decembra.

Decembra v naši župniji umrli:

1. Kajbič Margareta, vdova-zasebnica, roj. 17. 5. 1867 v Podbrezjah, poročena 8. 11. 1896, umrla v Trziču, Pot na pilarno št. 2, dne 14. decembra.

2. Pregel Franciška, gospodinja, rojena 12. 2. 1886 pri Sveti Neži nad Kovorjem, poročena 23. 5. 1909, umrla v Trziču, Predilniška ulica 8, dne 16. dec.

3. Žust Neža, vdova-zasebnica, rojena 10. 1. 1858 pri Sv. Treh Kraljih na Vrhu, poročena 27. 10. 1880, umrla v Trziču, Pot na pilarno 2, dne 18. decembra.

4. Ruech Karel, posestnik, gostilničar in trgovec, rojen 17. 9. 1856 na Polšniku, poročen 10. 11. 1879, umrl v Trziču, Dolinska cesta 3, dne 18. decembra.

5. Mrtvorojenec, dne 19. decembra, v Trziču, Ulica Ahačiča Franca 3.

6. Kobal Janez, delavec-žagar, rojen 16. 5. 1873 pri Sveti Ani, poročen 19. 2. 1905, umrl pri Sveti Ani 117, dne 20. decembra.

7. Bocak Karel, pošestnik in kleparski mojster, rojen v Trziču 31. 10. 1892, poročen 31. 8. 1921, umrl v Trziču, Glavni trg 13, dne 24. decembra.

8. Stritih Jožef, sin posestnika in krojaškega mojstra, rojen na Bistrici 5. 5. 1935, umrl na Bistrici 50, dne 24. decembra.

Decembarska poročila od drugod:

1. Dovžan Rudolf, roj. na Slapu št. 69, dne 10. 4. 1912, se je poročil v Križah z Lupša Gabrijelo, dne 17. novembra 1935.

2. Sova Franciška, rojena v Trziču št. 177, dne 28. 12. 1915, se je poročila v Kranju s Štravs Ludovikom, dne 7. julija 1935.

3. Sitar Doroteja, roj. v Trziču št. 182, dne 6. 2. 1912, se je poročila v Kranju s Franko Antonom, dne 29. septembra 1935.